

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Ο Δαυίδ Κόπερφιλντ περνάει εύ-
τυχισμένα τὰ πρῶτα παιδικὰ του χρόνια κοντὰ στὴν νεαρὴ μητέρα του καὶ
στὴν ἀφωσιωμένη τους ὑπέρβια Πέγκοττ, στὸ ὄμορφο σπίτι τους, στὸ
Μπλουντρεσον τῆς Ἀγγλίας. Μὰ ἡ εὐτυχία αὐτὴ δὲν κρατᾷ πολὺ. Ἡ κ.
Κόπερφιλντ, νέα καὶ ἀπειρὴ καθὼς εἶνε, ξεγελιέται καὶ παντρεύεται τὸν
κ. Μύρστον, ἕνα σκληρὸ καὶ ὑποκριτικὸ ἄνθρωπο. Ὁ Μύρστον, ἀπὸ τὴν ἐ-
πομένη κιόλας τοῦ γάμου του, γίνεται ἕνας ἀπαίσσιος τύραννος γιὰ τὸν μι-
κρὸ Δαυίδ, βοηθούμενος σ' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὴν γεροντοκόρη ἀδελφὴ του. Τὸν
δέρνει καὶ τὸν βασανίζει ἀλύπητα. Στὸ τέλος, γιὰ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν
Δαυίδ ἀπὸ τὴν μητέρα του, τὸν στέλνει ἐσωτερικὸ σ' ἕνα λύκειο, στὰ πε-
ριχώρα τοῦ Λονδίνου, ὅπου ἡ ζωὴ του περνάει κάπως καλύτερα ἀπ' τὸ
σπίτι του, χάρις στὴ φιλία πού τὸν συνδέει μὲ διαφόρους συμμαθητὰς
του καὶ προπάντων μὲ τὸν Στήρφορθ. Μὰ, μιὰ μέρα, τὸν καλεῖ ἡ σύζυγος
τοῦ λυκειαρχοῦ καὶ τοῦ ἀναγγέλλει ὅτι ἡ μητέρα του πέθανε. Ὁ Δαυίδ
ξαναγυρίζει στὸ σπίτι του γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖα τῆς συντε-
τριμμένης καὶ περιλύπης. Μετὰ τὴν κηδεῖα, οἱ Μύρστον ἀπολύουν τὴν
Πέγκοττ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία τους καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ στέλνουν τὸν
Δαυίδ στὸ Λονδίνο, γιὰ νὰ ἐργασθῇ χειρωνακτικὰ σὲ μιὰ ἀποθήκη κρα-
σιῶν. Μὰ ἔπειτ' ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Δαυίδ, μὴ μπορῶντας πεῖα νὰ ὑποφέρῃ
τὴν ταπεινὴ καὶ ἐξευτελισμένη ζωὴ του, φεύγει ἀπὸ τὸ Λονδίνο καὶ ζητᾷ
ἀσυλὸ στὸ σπίτι μιᾶς θείας του, τῆς μίς Μπέτσυ Τρότγουντ, στὸ Ντούερ.
Ἡ μίς Μπέτσυ, γυναίκα παράξενη, μὰ καλὴ κατὰ θάθος, τὸν κρατᾷ κον-
τὰ της καὶ ὅταν πηγαίνει ὁ Μύρστον μὲ τὴν ἀδελφὴ του γιὰ νὰ τὸν πά-
ρουν, τοὺς ὑποδέχεται ὅπως τοὺς ἀξίζει.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Νομίζετε πὼς ἀγνοῶ, εἶπεν ἡ θεία μου, ἐξακολουθών-
τας ν' ἀπευθύνεται στὸν κ. Μύρστον, χωρὶς νὰ δῖνῃ τὴν πα-
ραμικρὴ προσοχὴ στὴν ἀδελφὴ του, πὼς ἀγνοῶ πόσο δυ-
στυχισμένη κάνατε τὴ ζωὴ τῆς φτωχῆς ἐκείνης μικρούλας,
τῆς μητέρας αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ πού δὲν εἶχε κανένα ὀδηγὸ
καὶ σύμβουλο; Νομίζετε πὼς ἀγνοῶ πόσο μαύρη ἦταν γι'
αὐτὸ τὸ φτωχὸ καὶ εὐαίσθητο πλάσμα ἡ μέρα πού σὰς συ-
νάντησε γιὰ πρώτη φορά, πού σὰς ἄκουσε νὰ τῆς γλυκομι-
λάτε καὶ σὰς εἶδε νὰ τῆς κάνατε τὰ γλυκὰ μάτια καὶ νὰ
παίρνετε ὕψος ἀνθρώπου ἀνικάνου νὰ κάνῃ κακὸ καὶ σὲ
μιὰ μυῖνα ἀκόμη;

— Τί εὐγένεια! Τί εὐγένεια! ἔκανε εἰρωνικὰ ἡ μίς Μύρ-
στον.

— Τὰ ξέρω ὅλα σὰν νὰ ἦμουν μπροστά! ἐξακολούθησε ἡ
θεία μου. Στὴν ἀρχὴ εἴσατε μαζί της ὅλο τρυφερότητα,
ὅλο χάδια! Κ' ἡ φτωχούλα καὶ ἄθωα μικρούλα νόμισε πὼς
ποτέ της δὲν εἶχε ξανασυναντήσῃ τέτοιον ἄνθρωπο... Εἴσα-
στε τότε ἡ προσωποποιήσις τῆς ἀφοσιώσεως... Κάνατε πὼς
τὴν λατρεύατε... Κάνατε πὼς τρελλαινόσατε γιὰ τὸ παιδί
της... Κι' ἐπειδὴ ἐκείνη ἔνοιωθε γι' αὐτὸ τὸ παιδί τὴν πιὸ
τρυφερὴ ἀγάπη, φαντάστηκε πὼς θὰ τὸ κάνατε εὐτυχισμέ-
νο, ἂν γινόσατε δεύτερος πατέρας του... Φαντάστηκε πὼς
ἡ ζωὴ της θὰ περνοῦσε ἔτσι σὰν ἕνα ὠραῖο ὄνειρο... "Ε,
ἔτσι δὲν εἶνε;

— Τί εὐγένεια! Τί εὐγένεια! ξανάπε ἡ μίς Μύρστον.

— Κι' ὅταν τὴ στεφανωθήκατε τὴ φτωχὴ τρελλή, — ὁ Θεὸς
ἄς μὲ συγχώρησῃ πού τὴ λέω ἔτσι τώρα πού πέθανε — σὰν
νὰ μὴν ἔφτανε τὸ κακὸ πού κάνατε ἔτσι στὸ παιδί της, θε-
λησατε ν' ἀναλάβετε τὴν... ἐκπαίδευσί του, γιὰ νὰ τὸ σκοτώ-
σατε ἔτσι, σκοτώνοντας συγχρόνως καὶ τὴ φτωχὴ του μη-
τέρα...

— Μὰ αὐτὴ εἶνε τρελλή!... φώναξε ἡ μίς Μύρστον, ἀπελ-
πισμένη πού δὲν μπορούσε νὰ τραβήξῃ ἀπάνω της τὸ ἀκρά-
τητο αὐτὸ ξέσπασμα τοῦ θυμοῦ τῆς θείας μου. Ναί, εἶνε
τρελλή!...

Μὰ καὶ πάλιν ἡ μίς Μπέτσυ δὲν τῆς ἔδωσε καμμιά προσοχὴ.

— Κύριε Μύρστον, φώναξε ἀπειλώντας τὸν μὲ τὸ δάχτυλο,
δειχτήκατε ἕνας τύραννος ἀπέναντι αὐτῆς τῆς ἄθωας γυναι-

κας καὶ τῆς συντρίψατε τὴν καρδιά... Ἦταν μιὰ ψυχὴ τρυ-
φερὴ, τὸ ξέρω... Τὸ ξέρω ἀπὸ τότε πού ἐσεῖς δὲν τὴν ξέρατε
ἀκόμη καὶ χτυπώντας τὴν ἀκριβῶς ἐπάνω στὴν τρυφερότη-
τά της, τὴ σκοτώσατε... Εἶτε σὰς ἀρέσει, εἶτε ὄχι, αὐτὴ
εἶνε ἡ ἀλήθεια!

— Τί γλώσσα εἶν' αὐτὴ, Θεέ μου! ξαναφώναξε ἡ μίς Μύρ-
στον.

Μὰ, πάντα κουφὴ στὴ φωνὴ της καὶ χωρὶς νὰ ταραχθῇ
καθόλου, ἡ θεία μου, ἐξακολούθησε τὸ λόγο της:

— Αὐτὴ ἡ ἄθωα μικρούλα, μόνη καὶ ἀπροστάτευτη καθὼς
ἦταν στὸν κόσμον, θὰ παντρευόταν ὅπωςδήποτε τὴ μιὰ μέρα
ἢ τὴν ἄλλη... Μὰ δὲν φανταζόμουν ποτέ ὅτι θὰ ἔπεφτε σ'
ἕνα τέτοιον ἄνθρωπο... Μιλᾷω γιὰ τὴν ἐποχὴ πού ἔφερε στὸν
κόσμον αὐτὸ τὸ παιδί, αὐτὸ τὸ δυστυχισμένο μικρὸ, ἐξ αἰ-
τίας τοῦ ὁποίου τὴ βασανίσατε τόσο... "Ε! μὴ χλωμιάζετε...
Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπ' αὐτὸ γιὰ νὰ μάθω ὅτι λέω τὴν ἀλή-
θεια...

Ὁ κ. Μύρστον, καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, στεκόταν
ὄρθιος κοντὰ στὴν πόρτα, ἀκούγοντας τὰ λόγια τῆς θείας
μου, μ' ἕνα χαμόγελο στὰ χεῖλη, μὰ κατσοφιασμένος. Πρό-
σεξα τότε ὅτι ἐνῶ ἐξακολουθοῦσε νὰ χαμογελά, ὅλο τὸ
χρῶμα του εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ πρόσωπό του καὶ ἀνέπνεε σὰν
νὰ εἶχε λαχανιάσει ἀπὸ δρόμο.

— Καλημέρα σας, κύριε, τοῦ φώναξε ἡ θεία μου. Καλη-
μέρα καὶ ὠρεβουάρ! Πολὺ καλημέρα σας, δεσποινίς! "Αν
σὰς ξαναἰδῶ ποτέ νὰ περάσετε ἀπάνω σὲ γάϊδαρο μπρὸς
ἀπ' τὸ σπίτι μου, νὰ εἶστε βέβαιη πὼς θ' ἀρπάξω τὸ καπέλο
σας καὶ θὰ τὸ ποδοπατήσω...

Χρειαζόταν ἕνας ζωγράφος μὲ ταλέντο, γιὰ ν' ἀποδώσῃ
τὴν ἔκφρασι τοῦ προσώπου τῆς θείας μου τὴ στιγμὴ πού
ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ τὴν μίς Μύρστον πού τὰ ἄκουγε...
Ὁ τόνος τους μάλιστα ἦταν τόσο ἄγριος, ὥστε ἡ μίς Μύρ-
στον, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, πέρασε τὸ χέρι της κάτω ἀπ' τὸ
μπράτσο τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ ἔφυγαν καὶ οἱ δύο μὲ κατεβα-
σμένα μούτρα ἀπ' τὸ σπίτι.

Ἡ θεία μου ἔμεινε πίσω ἀπ' τὸ παράθυρο, παρακολου-
θώντας τους πού ἔφυγαν, ἔτοιμη — δὲν ἀμφιβάλλω καθό-
λου γι' αὐτὸ — ἂν ἔβλεπε τὴν μίς Μύρστον μὲ τὸ γάϊδαρό
της νὰ περνᾷ τὴν «ἀπαγορευμένη ζώνη», νὰ πραγματοποιή-
σῃ ἀμέσως τὴν ἀπειλή της. Μὰ ἐπειδὴ δὲν ἔγινε τίποτε τέ-
τοιο, τὸ πρόσωπό της μαλάκωσε σιγά-σιγά καὶ πῆρε μιὰ τέ-
τοια γλυκεῖα ἔκφρασι, ὥστε πῆρα θάρρος καὶ τὴ φίλησα
μὲ μεγάλη θέρμη, τυλίγοντας τὰ δύο μου χέρια γύρω ἀπ'
τὸ λαιμό της. Ἐσφίξα κατόπιν τὸ χέρι τοῦ κ. Ντίκ, ὁ ὁποῖος
μὲ τὴ σειρά του ἔσφιξε τὸ δικό μου πολλές φορές καὶ χαι-
ρέτησε τὸ εὐτυχισμένο τέλος αὐτῆς τῆς σκηναίης μὲ δυνατὰ
γέλια.

— Κύριε Ντίκ, θὰ μοιρασθῆτε μαζί μου τὴν κηδεμονία
αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ, τοῦ εἶπε ἡ θεία μου. Δὲν πιστεύω νὰ ἔ-
χετε καμμιά ἀντίρρηση;...

— Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ γίνω κηδεμὼν τοῦ γιοῦ τοῦ
ἀνιψιοῦ σας Κόπερφιλντ, ἀπάντησε ὁ κ. Ντίκ.

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ἡ θεία μου. Τὸ πρᾶγμα λοιπὸν κανο-
νίστηκε... Συλλογίστηκε, κύριε Ντίκ, ὅτι θὰ μπορούσα νὰ
δώσω στὸ Δαυίδ τὸ ὄνομα Τρότγουντ.

— Βέβαια, βέβαια... Λέγετέ τον στὸ ἐξῆς Τρότγουντ Κό-
περφιλντ.

Αὐτὴ ἡ ἰδέα ἄρεσε τόσο πολὺ στὴ θεία μου, ὥστε τὸ ἴδιο
κιάλας ἀπόγευμα, ἀφοῦ ἀγόρασε γιὰ μένα μερικὰ ρούχα,
τὰ μαρκάρισε ἰδιοχείρως μὲ ἀνεξίτηλη μελάνη μὲ τὸ ὄνομα
Τρότγουντ Κόπερφιλντ πρὶν μου τὰ φορέσῃ. Ἀποφάσισε ἀ-
κόμα καὶ ὅλα τ' ἄλλα ρούχα πού θὰ μούκανε καὶ πού τὰ
παράγγειλε τὴν ἴδια μέρα, νὰ τὰ μαρκάρῃ ὅμοια.

Ἔτσι ἄρχισα μιὰ καινούργια ζωὴ, μ' ἕνα ὄνομα καινούργιο
καὶ μέσα σ' ἕνα περιβάλλον ὅπου ὅλα ἦσαν καινούργια

— Κύριε Μύρστον, δείχτήκατε ένας τύραννος άπέναντι αυτής της άθώας γυναίκας...

για μένα. Τώρα που είχα θγή απ' αυτή την κατάσταση της αγωνίας και της αμφιβολίας, ένοιωθα για κάμποσο καιρό την έντύπωσι ότι ζούσα σ' ένα όνειρο. Τα δυο πράγματα που μου έκαναν μεγαλύτερη έντύπωσι ήταν ότι η παιδική ζωή μου είχε χαθή μέσα στο παρελθόν, όπου φαινόταν πολύ μακρυνή και γεμάτη καταχνιά και ότι είχε τελειώσει για πάντα η ζωή που έκανα στην αποθήκη οίνων «Μύρστων και Γκρόμπυ».

XV

«Ο κ. Ντίκ κι' εγώ δεν άργήσαμε να γίνουμε στενοί φίλοι και το δειλινό, όταν τελείωνε το καθημερινό γράψιμό του, θγαίναμε συχνά έξω μαζί για να ξαπολύσουμε τον άετό του. Μά κ' η στοργή της θείας μου προς έμένα μεγάλωνε ολοένα. Με είχε αγαπήσει τόσο, ώστε λίγες βδομάδες μετά την άφιξί μου στο σπίτι της, άντικατέστησε το καινούργιο μου όνομα Τρότγουντ με το χαιδευτικό Τρότ και μ' ένεθάρρυνε μάλιστα να έλπίζω ότι, αν έξακολουθούσα να φέρωμαι όπως είχα άρχισει, δεν θ' άργούσα να πάρω στην καρδιά της τη θέση... της άγέννητης άδελφής μου...»

— Τρότ, μου είπε έξαφνα ένα θράδυ ή θεία μου, διακόπτοντας το τάβλι που έπαιζε με τον κ. Ντίκ, είνε καιρός πειά να σκεφθούμε για την έκπαιδευσί σου.

Αυτό ήταν το μόνο ζήτημα που μ' άνησυχούσε τώρα και γι' αυτό άκουσα με χαρά τα λόγια της.

— Θα ήθελες να πäs στο Καντέρμπουρου; με ρώτησε ή θεία μου.

Της απάντησα ότι αυτό θα μ' εύχαριστούσε πολύ γιατί έτσι δεν θα ήμουν μακριά της.

— Ωραία! είπεν ή θεία μου. Θέλεις να φύγης αύριο;

Είχα πειά συνηθίσει στην ταχύτητα των ένεργειών της θείας μου, και δεν ξαφνιάστηκα και πολύ απ' αυτήν την έρώτησι. Γι' αυτό της απάντησα ότι δεν ζητούσα τίποτε καλύτερο.

— Ωραία! έκανε ή θεία μου. Ζανέττα, αύριο το πρωί στις δέκα να έχης έτοιμο το άγγλικό άμαξάκι και το γκρίζο άλογο... Απόψε κιόλας να μαζέψης τα ρούχα του κ. Δαυίδ.

Αυτές ή διαταγές μ' ένθουσίασαν, μά κατηγορήσα τον έαυτό μου ως έγωιστή, όταν είδα την έντύπωσι που είχαν κάνει στον κ. Ντίκ. Η σκέψις ότι θα χωριζόμαστε τον έλύπησε τόσο και τον έκανε τόσο άφηρημένο, ώστε ή θεία μου έκλεισε έξαφνα το τάβλι κι' άρνήθηκε να παίξη περισσότερο μαζί του. Ωστόσο όταν άκουσε τη θεία μου να λέη ότι θα ξαναγύριζα στο σπίτι δυό-τρεις φορές το μήνα κι' ότι μπορούσε να έρχεται κι' ο ίδιος να με θλέπη καμμιά φορά τις Τετάρτες στο σχολείο, συνήλθε κάπως, και μου ύποσχέθηκε να φτιάξη για τις ξεόδους μου έναν άετό πολύ πιό μεγάλο απ' αυτόν που είχαμε.

Την άλλη μέρα το πρωί όμως ήταν πάλι πολύ λυπημένος και, για να μ' εύχαριστήση, θα μου έδινε όλα τα χρυσά και άσημένα νομίσματα που είχε στις τσέπες του, αν ή θεία μου δεν επενέβαινε για να περιορίση τις γενναιοδωρίες του σ' ένα δώρο πέντε σελλινίων που ο κ. Ντίκ, έπειτ' από επίμονες παρακλήσεις, τά ανέβασε σε δέκα. Χωριστήκαμε στην πόρτα του περιβολιού με τον πιό έγκάρδιο τρόπο και ο κ. Ντίκ δεν ξαναγύρισε στο σπίτι όσο το άμάξι μας φαινόταν στο δρόμο.

Αδιάφορη για τη γνώμη αυτών που μάς κύτταζαν, ή θεία μου, ίσια κι' αλύγιστη σαν άμαξάς μεγάλου σπιτιού, ώδηγούσε με μαεστρία μέσ' απ' τους δρόμους του Ντουόβρ το γκρίζο άλογο, άποφασισμένα να μην το αφήση να κάνη του κεφαλιού του. Μά όταν βρεθήκαμε στην έξοχή, του έδωσε λίγη έλευθερία και ρίχνοντας το θλέμμα της προς έμένα που θρισκόμουν χωμένος σ' ένα σωρό μαξιλάρια πλάι της με ρώτησε αν ήμουν εύχαριστημένος.

— Ω! ναι, είμαι πολύ εύχαριστημένος, της απάντησα. Εύχαριστώ, θεία μου.

Φάνηκε πολύ ίκανοποιημένη από την απάντησί μου και έπειδή τά δυο της χέρια ήσαν άπασχολημένα, χάιδεψε έλαφρά το κεφάλι μου με τη λαθή του μαστιγίου της.

— Το σχολείο όπου θα με πάτε έχει πολλούς μαθητάς, θεία μου; τη ρώτησα.

— Όχι, Τρότ. Ο κ. Γουίκφιλντ είν' έπιχειρηματίας.

Και άρχισαμε να συζητούμε για διάφορα θέματα ως τη στιγμή που μπήκαμε στο Καντέρμπουρου. Ήτανε μέρα παζαριού, κ' ή θεία μου βρήκε την εύκαιρία ν' αναπτύξη όλη την έπιδεξιότητά της, περνώντας το άλογό της μέσ' απ' τά κάρρα, τά καλάθια, τις στίβες των λαχανικών και τους πάγκους των έμπορευμάτων.

Τέλος, σταθήκαμε μπροστά σ' ένα σπίτι πολύ παλιό που προεξείχε στο δρόμο. Είχε παράθυρα πλατειά και χαμηλά

με μικρά τζάμια και με κορνίζες στολισμένες με γλυπτά κεφάλια.

Αυτό το σπίτι έλαμπε από καθαριότητα. Στην άψιδωτή πόρτα του κρεμόταν ένα παλιό μπρούντζινο ρόπτρο, στολισμένο με γιρλάντες λουλουδιών και φρούτων, που έλαμπε σαν άστρο. Τά δυο σκαλοπάτια της εισόδου ήσαν τόσο λευκά σαν να τά είχαν στρωμένα με άσπρη θατίστα και όλες ή γωνιές κ' ή άκρες, τά στολίδια, τά παράθυρα και τά τζάμια του, αν και πολύ παλιά ήσαν καθαρά σαν το χιόνι που σκεπάζει τά βουνά.

Όταν το άμάξι στάθηκε μπρός στην πόρτα και γύρισα τά μάτια μου προς το σπίτι, είδα ένα πρόσωπο πελιδνό να παρουσιάζεται σ' ένα στενό παράθυρο του ίσογειού κι' έπειτα να έξαφανίζεται γρήγορα-γρήγορα.

Σε μιá στιγμή ή άψιδωτή πόρτα άνοιξε και το ίδιο πελιδνό πρόσωπο ξαναπαρουσιάστηκε σ' αυτή. Άνηκε σ' έναν άν-ύρωπο με ρούσσα μαλλιά — ένα παιδί καμμιά δεκαπενταριά χρόνων, όπως έμαθα άργότερα, μά που φαινόταν πολύ μεγαλύτερο. Τά μαλλιά του ήσαν κουρεμένα σχεδόν σύρριζα, κ' είχε μάτια σκούρα μά κοκκινωπά, πολύ λίγα φρύδια και καθόλου θλέφαρα. Ήταν πολύ άδύνατος και φορούσε μαύρα ρούχα, κουμπωμένα ως το λαιμό. Είχε μακρύ χέρι κοκκαλιάρικο — πραγματικό χέρι σκελετού — που τράθηξε ιδιαίτέρως την προσοχή μου.

— Ο κ. Γουίκφιλντ είν' έδω, Ούρια Χήπ; ρώτησε ή θεία μου.

— Ο κ. Γουίκφιλντ είν' έδω. Εύαρεστηθήτε να μπήτε μέσα, είπε ο Ούρια Χήπ, άπλώνοντας το μακρύ χέρι του προς την είσοδο.

Κατεθήκαμε απ' το άμάξι και αφήνοντάς τον να φυλάη το άλογο, μπήκαμε σε μιá μεγάλη αίθουσα λίγο χαμηλή που έβλεπε στο δρόμο. Καθώς έμπαινα μέσα είδα τον Ούρια Χήπ που φυσούσε στά ρουθούνια του άλόγου μου κι' έπειτα άπλωνε το χέρι του πάνω απ' το κεφάλι του σαν να ήθελε να του κάνη μάγια.

Στην αίθουσα αυτή, πάνω απ' το παλιό και μνημειώδες τζάκι της, κρεμόντουσαν δυό προσωπογραφίες: ή μιá παρίστανε έναν άντρα με γκρίζα μαλλιά — αν και δεν φαινόταν καθόλου ήλικιωμένος — και με θλέφαρα μαύρα, που κρατούσε στα χέρια του ένα ρόλο χαρτιά τυλιγμένα με κόκκινο κορδόνι, κ' ή άλλη μιá κυρία με φυσιογνωμία έπισημη και γλυκειά που φαινόταν σαν να με κυττάζη.

Καθώς κύτταζα τά πορτραίτα αυτά, μιá πόρτα, στην άλλη άκρη της αίθουσής, άνοιξε κι' ένας τζέντλεμαν παρουσιάστηκε. Μόλις τον είδα, γύρισα πάλι χωρίς να θέλω προς το πορτραίτο του άνδρος για να βεβαιωθώ ότι δεν είχε θγή από το κάδρο του. Μά το πορτραίτο ήταν πάντα εκεί κι' όταν ο νεοφερμένος κύριος πλησίασε περισσότερο, είδα ότι τώρα ήταν μερικά χρόνια μεγαλύτερος απ' ό,τι τον παρίστανε το παρτραίτο.

— Μις Μπέτσου Τρότγουντ, καλώς ήλθατε! είπε. Ήμουν άπισηχολημένος όταν φθάσατε, μά είμαι βέβαιος πως θα με συγχωρήσετε. Ξέρετε γιατί εργάζομαι τόσο. Δεν έχω παρά μόνο ένα σκοπό στη ζωή μου...

Ή μις Μπέτσου τον εύχαρίστησε και μπήκαμε στο γραφείο που ήταν γεμάτο βιβλία και χαρτιά. Αυτό το δωμάτιο έβλεπε στον κήπο.

— Έ λοιπόν, μις Τρότγουντ, είπε ο κ. Γουίκφιλντ (γιατί όπως έμαθα σε λίγο, αυτός ήταν, όπως έμαθα έπίσης πως ήταν δικηγόρος κι' έπιστάτης των κτημάτων ενός πλουσίου γαιοκτήμονος της περιοχής), ποιός καλός άνεμος σας έφερε ως έδω;... Γιατί θέλω να πιστεύω ότι δεν πρόκειται για καμμιά δυσάρεστη ύπόθεσι...

— Όχι, απάντησε ή θεία μου, αυτή τη φορά δεν έρχομαι για καμμιά δίκη...

Τά μαλλιά του κ. Γουίκφιλντ ήσαν τώρα όλόλευκα, αν και τά φρύδια του είχαν μείνει μαύρα. Είχε φυσιογνωμία άξιαγάπητη και ώραίο παρουσιαστικό.

— Σας παρουσιάζω τον άνεψιό μου, είπε ή θεία μου.

— Άγνοούσα πως είχατε άνεψιό.

— Η μάλλον το μικρό μου άνεψιό, προσδιώρισε ή θεία μου.

— Μά την πίστι μου άγνοούσα πως είχατε μικρανεψιό.

— Τον υιοθέτησα, είπεν ή θεία μου, και τον έφερα έδω για να τον θάλω σ' ένα λύκειο όπου θα του φέρωνται καλά και όπου συγχρόνως θα μορφωθή τέλεια. Τώρα πέστε μου σεις ποιό είν' αυτό το λύκειο και δώστε μου κάθε πληροφορία σχετικώς. Θέλω να κάνω το παιδί αυτό εύτυχημένο και να γίνη άργότερα ένας άνθρωπος χρήσιμος στην κοινωνία...

Ο κ. Γουίκφιλντ σκέφθηκε λίγο κι' έπειτα απάντησε:

— Δυστυχώς, ο άνεπιός σας δεν μπορεί να γίνη τώρα δεκτός ως έσωτερικός στο καλύτερο εκπαιδευτήριο που έχουμε εδώ...

— Μά μπορεί να τρώη και να κοιμάται άλλοι, υποθέτω, παρατήρησε η θεία μου.

Ο κ. Γουίκφιλντ θρήκε σωστή την παρατήρησι της θείας μου και της πρότεινε να την πάη να δη το λύκειο για να κρίνη και μόνη της. "Επειτα θά την ώδηγοῦσε και σε δυο-τρια σπίτια που θά μπορούσαν να με προσλάβουν ως οικότροφο.

"Εφυγαν λοιπόν μαζί και μ' άφησαν έμένα να τους περιμένω στο γραφείο του κ. Γουίκφιλντ.

Από την πολυθρόνα, όπου καθόμουν, έβλεπα ένα στενό διάδρομο, ο οποίος κατέληγε σε μια μικρή κάμαρη, όπου θρισκόταν ο Ούρια Χήπ. Σκυμμένος μπροστά σ' ένα αναλόγιο έγραφε. Νόμισα στην αρχή πως, σκυμμένος καθώς ήταν, δεν με έβλεπε. Μα, κυττάζοντας πιο προσεχτικά, παρατήρησα με κάποια στενοχώρια ότι κάθε τόσο τα χωρίς τσίνο-ρα μάτια του σαν δυο ήλιοι κόκκινοι με κύτταζαν κρυφά, ενώ η πέννα του εξακολουθούσε να τρέχη γρήγορα όσο και πριν. "Εκανα πολλές απόπειρες για να ξεφύγω απ' αυτό, μά έκείνο με τραβούσε πάντα ακατανίκητα και μεγάλωνε τη στενοχώρια μου.

Τέλος, προς μεγάλη μου έκπληξι, η θεία μου κι' ο κ. Γουίκφιλντ ξαναγύρισαν. Το αποτέλεσμα των διαθημάτων του δεν ήταν τόσο ικανοποιητικό όσο έλπιζα γιατί, μολονότι το λύκειο ήταν θαυμάσιο από πάσης απόψεως, τα σπίτια που έπαιρναν οικοτρόφους δεν άρεσαν καθόλου στη θεία μου.

— Με στενοχωρεί πολύ αυτό, μου είπε. Δεν ξέρω τί να κάνω, Τρότ...

— Να σας πω εγώ τί μπορείτε να κάνετε, μίς Τρότγουντ, είπε ο κ. Γουίκφιλντ.

— Τί λοιπόν;

— Ν' αφήσετε τον άνεπιό σας επί του παρόντος στο σπίτι μου. Φαίνεται ήσυχο παιδί και δεν θά μ' άνησυχή καθόλου. Αυτό το σπίτι είνε καμωμένο για μελέτη, μεγάλο σαν μοναστήρι και γαλήνιο σαν αυτό. Αφήσατέ τον εδώ...

Η πρότασις αυτή τραβούσε βέβαια τη θεία μου, μά δίσταζε να τη δεχθή από φόβο μήπως γίνη φορτική στον κ. Γουίκφιλντ. Μά εκείνος επέμεινε.

— Έλατε, μίς Τρότγουντ, της είπε. Είνε ο μόνος τρόπος για να βγήτε από τη στενοχώρια σας.

— Σας είμαι βαθύτατα υποχρεωμένη κι' ο άνεπιός μου τό ίδιο, μά...

— Ω! μαντεύω τί σας κάνει να διατάζετε... Δεν θέλετε να μου χρωστάτε ευγνωμοσύνη. Μίς Τρότγουντ, αφού τό θέλετε, θά πληρώνετε τη διατροφή του άνεπιού σας...

— Έτσι, είπε η θεία μου, αν και αυτό δεν λιγοστεύει καθόλου την ευγνωμοσύνη μας, θά είμαι πολύ ευτυχής να σας αφήσω τον άνεπιό μου.

— Ωραία! φώναξε ο κ. Γουίκφιλντ. Έλατε τώρα να δητε τη μικρή μου οικοδέσποινα...

Ανεβήκαμε μια ύπεροχη και πολύ πλατειά σκάλα και μπήκαμε σ' ένα σαλόνι κάπως σκοτεινό, φωτισμένο από τρία ή τέσσερα απ' αυτά τα περίεργα παράθυρα, τα οποία είχα προσέξει από τό δρόμο. Καθένα από τα παράθυρα αυτά σχημάτιζε στο μέσα μέρος του ένα κάθισμα, του οποίου τό έκλεκτό ξύλο φαινόταν βγαλμένο από τα ίδια δέντρα που είχαν δώσει και την ξυλεία του όλόλαμπρου παρκέτου και του ταβανιού.

Ήταν ένα ωραίο δωμάτιο, στολισμένο με λουλούδια, μ' ένα πιάνο και με έπιπλα σκεπασμένα με κρετόν κόκκινο και πράσινο. Το δωμάτιο αυτό ήταν όλο γωνιές και γωνίτσες, σε καθεμιά από τις οποίες θρισκόταν κι' από ένα περίεργο έπιπλο — ένα τραπεζάκι, μια πολυθρόνα, μια βιβλιοθηκούλα ή μια σιφονιέρα. Όλα σ' αυτό τό δωμάτιο είχαν τη σφραγίδα της φροντίδας και της καθαριότητας που είχε και τό έξωτερικό του σπιτιού. Ο κ. Γουίκφιλντ χτύπησε μια μικρή πόρτα. Αμέσως ένα κοριτσάκι, της ηλικίας μου πάνωκάτω, παρουσιάστηκε κι' έτρεξε να τον άγκαλιάση. Στη φυσιογνωμία της άναγνώρισα αμέσως

τη γλυκεία κι' έπίσημη έκφρασι της νέας γυναίκας, της οποίας τό πορτραίτο είχα δη στο πρωτότυπο. Στην αρχή μάλιστα νόμισα πως ήταν ένα και τό αυτό πρόσωπο, μά αμέσως κατάλαβα πως τό πορτραίτο παρίστανε μια νέα γυναίκα σ' όλη της την άνθισι, ενώ αυτή που είχα μπροστά μου ήταν ακόμη μια παιδούλα. Μολονότι τό πρόσωπό της ήταν άχτινοβόλο και άξιαγάπητο, ξεχυνόταν απ' αυτό, καθώς κι' από όλο της τό είναι, μια θείκη γαλήνη — ή γαλήνη μιας ψυχής ήσυχης και καλής — που δεν την ξεχάσσα ποτέ... που δεν θά την ξεχάσω ποτέ...

Αυτή ήταν η μικρή οικοδέσποινα, η Άγνη, η κόρη του κ. Γουίκφιλντ. Από την τρυφερότητα με την οποία της μιλούσε κατάλαβα πόσο τη λάτρευε ο πατέρας της.

Στη ζώνη της παιδούλας κρεμόντουσαν τα κλειδιά της κι' είχε όλο τό σοβαρό ύφος που ταίριαζε στην οικοδέσποινα αυτού του παληού σπιτιού.

"Άκουσε χαμογελώντας, ό,τι της είπε ο πατέρας της για μένα, κι' έπειτα, όταν εκείνος τελείωσε, πρότεινε στη θεία μου να της δείξη την κάμαρή μου. Αμέσως την άκολουθήσαμε όλοι... Ήταν πραγματικά γοητευτική αυτή η καμαρούλα με τα ωραία της έπιπλα, με τα παράθυρά της και με την πλατειά σκάλα που ώδηγοῦσε σ' αυτή.

Η θεία μου ήταν ευτυχισμένη όσο κι' εγώ, που κανονίστηκαν έτσι τα πράγματα και ξανακατεβήκαμε στο σαλόνι, γεμάτοι ικανοποίησι κι' ευγνωμοσύνη. Επειδή η θεία μου δεν ήθελε να μείνη για τό γεῦμα, από φόβο μήπως δεν προφτάση να γυρίση στο σπίτι της πριν νυχτώση, τσιμπήσαμε κάτι προχειρώς. Επειτα η Άγνη πήγε να θρή την γκουβερνάντα της, ο κ. Γουίκφιλντ ξαναγύρισε στο γραφείο του και μείναμε μόνοι για να μπορέσουμε ν' άποχαιρητήσουμε ο ένας τον άλλο με την άνεσί μας.

Η θεία μου μου είπε ότι ο κ. Γουίκφιλντ θά φρόντιζε για όλα, ότι δεν θά μου έλειπε τίποτε, μου μίλησε με την μεγαλύτερη στοργή και μου έδωσε τις πιο λαμπρές συμβουλές.

— Τρότ, μου είπε τελιώνοντας, φρόντισε ώστε να είμαστε περιήφανοι για σένα εγώ κι' ο κ. Ντίκ και ο Θεός άς σε προστατεύη.

Ήμουν έξαιρετικά συγκινημένος. Το μόνο που μόρεσα να κάνω ήταν να την ευχαριστήσω πολλές φορές και να την παρακαλέσω να διαβιβάση τους χαιρετισμούς μου στον κ. Ντίκ.

— Μη κάνης ποτέ ταπεινότητες, είπε η θεία μου, μη λές ποτέ ψέματα. Μην είσαι ποτέ σκληρός. Απόφευγε αυτά τα τρία πράγματα και θά έχω κάθε έλπίδα για τό μέλλον σου.

Της υποσχέθηκα ότι δεν θά κατεχρώμην ποτέ της καλωσύνης της κι' ότι δεν θά ξεχνούσα τις συστάσεις της.

— Το άμάξι είνε στην πόρτα, είπε η θεία μου. Φεύγω. Έσθ θά μείνης εδώ.

Κι' αφού είπε τα λόγια αυτά, με φίλησε γρήγορα-γρήγορα και βγήκε από την κάμαρη, κλείνοντας την πόρτα πίσω της. Απογοητεύθηκα στην αρχή λίγο απ' την ξαφνική αυτή άναχώρησι και φοβήθηκα σχεδόν μήπως την είχα δυσαρεστήσει. Μά όταν κύτταξα απ' τό παράθυρο και είδα με πόσο συντριμμένο ύφος ανέβαινε στο άμάξι της, κατάλαβα τό λόγο της στάσεώς της. Ήταν μια γυναίκα που δεν ήθελε να δείχνη σε κανέναν τη συγκίνησί της.

Στις πέντε τό άπόγευμα, ώρα που γευμάτιζαν στο κ. Γουίκφιλντ, είχα ξανακάνει τόκέφι μου κι' έφαγα μ' άρκετή όρεξι.

Μετά τό φαγητό, πήγαμε κι' οι τρεις στο σαλόνι.

Εκεί, η Άγνη τοποθέτησε σ' ένα γωνιακό τραπεζάκι για τον πατέρα της μια μποτίλια κρασι και μερικά ποτήρια.

Είχα την έντύπωσι πως ο κ. Γουίκφιλντ δεν θά εύρισκε στο κρασι την ίδια νοστιμάδα, αν του τό σερβίριζαν άλλα χέρια.

(Άκολουθεί)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Επειδή πολλοί άναγνώσται μας μάς παρεπονήθησαν διότι ήσαν άναγκασμένοι να καταστρέφουν τα τεύχη του περιοδικού άποκόπτοντες έβδομαδιαίως τό δελτίον των βιβλίων, τα οποία διανέμει τό «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τα δελτία αυτά.

Τάς έκδόσεις μας θά προμηθεύεσθε πλέον έλεύθερα, χωρίς δελτία, διά της καταβολής μόνον του άντιτίμου των.

Διά τα έργα τα οποία θά εκδίδωμεν μηνιαίως θά είδοποιούμεν τους άναγνώσταις μας διά του περιοδικού.